

Sygn. akt I C 3250/18

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2019 roku

Sąd Rejonowy w Zgierzu I Wydział Cywilny w następującym składzie :

Przewodniczący : Sędzia SR Joanna Łakomska - Grzelak

Protokolant : Justyna Umińska

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2019 r. w Zgierzu na rozprawie sprawy

z powództwa (...) (*Luxembourg*) S.A. z siedzibą w *Luksemburgu*

przeciwko **B. P.**

z udziałem organizacji (...) Fundacji (...) z *siedzibą w W.*

o zapłatę

na skutek sprzeciwu pozwanej od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego w dniu 15 października 2018 roku pod sygnaturą I Nc 3304/18

1. oddała powództwo;
2. zasądza od (...) (*Luxembourg*) S.A. z siedzibą w *Luksemburgu* na rzecz B. P. kwotę 917 (dziewięćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygnatura akt I C 3250/18

## UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27 sierpnia 2018 roku (...) (*Luxembourg*) S.A. z siedzibą w *Luksemburgu* wystąpiła o zasądzenie od B. P. kwoty 4.690,79 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty. Jednocześnie powódka wniosła o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu podniesiono, iż dochodzona kwota związana jest z umową pożyczki numer (...), z dnia 27 września 2017 roku zawartą między pozwaną, a (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, a przedmiotową wierzytelność powódka nabył w ramach umowy ramowej cyklicznego przelewu wierzytelności z dnia 28 sierpnia 2017 roku. (pozew – k. 4 – 5v.)

W dniu 15 października 2018 roku Referendarz Sądowy Sądu Rejonowego w Zgierzu wydał nakaz zapłaty zgodnie z żądaniem strony powodowej. (nakaz zapłaty – k. 29)

Od powyższego nakazu zapłaty B. P. wniosła skutecznie sprzeciw, zaskarżając nakaz zapłaty w całości oraz wnosząc oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Strona pozwana podniosła zarzuty: nieważności umowy cesji wierzytelności z dnia 28 września 2017 roku i braku legitymacji czynnej powódki, nieudowodnienia roszczenia co do zasady i wysokości, w tym braku wykonania umowy pożyczki przez pożyczkodawcę oraz zarzut stosowania w treści umowy będącej źródłem roszczeń powoda klauzul niedozwolonych (sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 35 – 38v.).

Pismem z dnia 14 grudnia 2018 roku swój udział w postępowaniu zgłosiła, za pisemną zgodą pozwanej, organizacja pozarządowa Fundacja (...), która to wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. Podniosła ona zarzuty: braku legitymacji czynnej powoda, nieudowodnienia roszczenia co do zasady i wysokości, braku wymagalności roszczenia, przedwczesności roszczenia, nieprawidłowości reprezentacji osoby podpisującej umowę pierwotną, braku spełnienia świadczenia pierwotnego przez pierwotnego wierzyciela, nieważności umowy cesji oraz zarzut stosowania w treści umowy klauzul niedozwolonych. (pismo organizacji pozarządowej – k. 46 – 49)

Pomimo doręczenia pełnomocnikowi powódki odpisu sprzeciwu oraz stanowiska Fundacji do zamknięcia rozprawy nie ustosunkował się on do zgłoszonych zarzutów i nie zgłosił dalszych wniosków dowodowych.

### **Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:**

W dniu 26 września 2017 roku B. P. jako pożyczkobiorczyni podpisała umowę pożyczki nr (...) na okres do dnia 17 kwietnia 2019 roku oprocentowaną według stopy 10 % rocznie, której drugą stroną miała być (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.. Pozwana zobowiązała się do spłaty pożyczki w 18 miesięcznych ratach w wysokości po 297,04 zł, w tym po 115,80 zł prowizji. Całkowita kwota do zapłaty przez pozwaną wynosiła 5.346,66 zł. Na powyższą kwotę składały się: całkowita kwota pożyczki w wysokości 3.000 zł oraz całkowite koszty pożyczki w wysokości 2.346,66 zł. Zgodnie z umową w przypadku opóźnienia ze spłatą kwoty równej co najmniej dwóm pełnym ratom pożyczki, pożyczkodawca miał prawo wezwać pozwaną do zapłacenia zaległych rat lub ich części w terminie 7 dni od doręczenia wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. W przypadku braku zapłaty mógł wypowiedzieć umowę w terminie 14 dni od doręczenia wypowiedzenia. W imieniu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością umowa została podpisana przez K. K., choć zgodnie z treścią umowy pożyczkodawca miał być reprezentowany przez prezesa zarządu J. I. i członka zarządu K. A. (potwierdzona kopia umowy pożyczki – k. 6 – 8v.)

W dniu 27 września 2017 roku (...) S.A. dokonała z rachunku płatnika, tj. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. przelewu kwoty 3000 zł na rachunek bankowy B. P. wskazany w treści umowy (§ 2 ust. 4 umowy) tytułem wypłaty pożyczki (...) (potwierdzona z zgodność kopia potwierdzenia transakcji płatniczej – k. 9).

W dniu 28 sierpnia 2017 roku doszło do zawarcia umowy ramowej cyklicznego przelewu wierzytelności między (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., a (...) (Luxembourg) S.A. z siedzibą w Luksemburgu obowiązującej przez 12 miesięcy od dnia podpisania. W dniu 15 maja 2018 roku doszło do zawarcia między stronami Porozumienia nr 6 do wyżej wskazanej umowy. (potwierdzona za zgodność kopia umowy – k. 10 – 12).

W wykazie wierzytelności do Porozumienia nr 6 wyszczególniona jest wierzytelność przysługująca zbywcy względem B. P. na podstawie umowy numer (...). (wykaz wierzytelności – k. 13)

(...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością sporządziła w dniu 11 kwietnia 2018 roku zawiadomienie o przeniesieniu wierzytelności na rzecz powódki skierowane do B. P.. Powódka w tym samym dniu sporządziła skierowane do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 4.633,94 zł do dnia 25 kwietnia 2018 roku. (zawiadomienie – k. 14; wezwanie do zapłaty – k. 15)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie załączonych przez strony w trakcie niniejszego postępowania dokumentów złożonych w formie kopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez r. pr. reprezentującego powódkę.

Sąd uznał za nieudowodnione dokonanie skutecznego wypowiedzenia pozwanej umowy pożyczki nr (...) i wymagalność roszczenia z dniem 3 kwietnia 2018 roku. W żaden sposób nie uzasadniono, dlaczego to właśnie w tym dniu roszczenie miało stać się wymagalne, a na poparcie powyższych okoliczności strona powodowa nie przedstawiła żadnych dowodów, również po zgłoszeniu zarzutów w tym zakresie. Przede wszystkim powódka nie załączyła do akt sprawy dokumentu mającego stanowić wypowiedzenie umowy, brak jest także potwierdzenia nadania przesyłki z wypowiedzeniem, a tym bardziej odbioru takiego pisma przez B. P.. Również w złożonym do akt po ogłoszeniu wyroku

piśmie datowanym na 24 stycznia 2019 roku, a nadanym dopiero w dniu 15 lutego 2019 roku (18 dni po upływie zakreślonego terminu 14 dni) mającym stanowić odpowiedź na sprzeciw powódka nie wykazała tych okoliczności i nie zgłosiła jakichkolwiek wniosków dowodowych. Wskazała jedynie, iż wypowiedzenie złożone zostało do akt, co jednak nigdy nie miało miejsca, a potwierdza to choćby lista załączników do pozwu.

Wbrew natomiast twierdzeniom pozwanej wypłata na jej rzecz kwoty 3000 zł wynikającej z umowy pożyczki została potwierdzona dokumentem pochodzącym od płatnika. (...) S.A. dokonała w dniu 27 września 2017 roku z rachunku płatnika, tj. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. przelewu kwoty 3000 zł na rachunek bankowy B. P. wskazany w treści umowy (§ 2 ust. 4 umowy) tytułem wypłaty pożyczki (...). Niezależnie od oceny ważności umowy pozwana podpisując tę umowę potwierdziła również numer rachunku bankowego, na który chce otrzymać pożyczoną kwotę, a zatem brak jest podstaw do podważania skuteczności dokonanego przelewu. Okoliczność ta pozostaje jednak bez znaczenia dla rozstrzygnięcia z przyczyn omówionych w prawnych motywach wyroku.

### **Sąd Rejonowy zważył, co następuje:**

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Stosownie do art. 720 § 1 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Stosownie do przepisu art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W myśl art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę. Art. 232 k.p.c. dotyczy ciężaru dowodu w znaczeniu formalnym tj. kto powinien przedstawiać dowody, a art. 6 k.c. - ciężaru dowodzenia w znaczeniu materialnym tj. kto poniesie skutki nieudowodnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 r., V CSK 129/05, LEX nr 200947).

Rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzenia w celu uzupełniania lub wyjaśniania twierdzeń stronie wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. W orzecnictwie Sądu Najwyższego ta kwestia była przedmiotem wielu orzeczeń – jak choćby wyroku z dnia 12 grudnia 2000 roku wydanego w sprawie o sygnaturze akt V CKN 175/00, opublikowanego w OSP 2001/7-8/116, uchwały składu siedmiu sędziów z 19 maja 2000 roku w sprawie o sygnaturze akt III CZP 4/00, opublikowanej w OSNC 2000/11/195, wyroku z dnia 24 czerwca 1998 roku w sprawie o sygnaturze akt I PKN 194/98, opublikowanego w OSNAP 1999/13/425 oraz wyroku z dnia 25 września 1997 roku wydanego w sprawie o sygnaturze akt II UKN 271/97, a opublikowanego w OSNAP 1998/14/430. Główna idea, którą Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela, jest następująca: sąd podejmuje z urzędu inicjatywę dowodową jedynie w sytuacjach szczególnych. Obecnie obowiązek dowodzenia obciąża same strony. Możliwość przewidziana w zdaniu drugim powołanego wyżej art. 232 k.p.c. stanowi jedynie wspierające uprawnienie sądu. W żadnym razie nie może prowadzić do zastępowania stron w spełnianiu ich obowiązków. Już na marginesie warto zaznaczyć, że działanie sądu z urzędu w sytuacji nieuzasadnionej może prowadzić do naruszenia jednej z naczelnych zasad (wywiedzionej z treści art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), a mianowicie prawa do bezstronnego sądu i odpowiadającego mu obowiązku przestrzegania zasady równego traktowania stron.

Stosownie do art. 509 k.c., wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią; wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. W postępowaniu sądowym nabywca wierzytelności obowiązany jest udowodnić, że przysługiwała ona pierwotnemu wierzycielowi (por. wyrok SN z dnia 12 lipca 2006 r., V CSK 187/06, M.Prawn. 2006/16/849, LEX nr 402304).

Powód jako nabywca wierzytelności, a jednocześnie profesjonalista w zakresie działalności windykacyjnej, winien dysponować całością dokumentacji związanej z dochodzonym roszczeniem. Cesjonariusz nabywa bowiem wierzytelność w wysokości, jaka przysługiwała cedentowi. W toku postępowania powód winien wykazać, iż zbywcy wierzytelności przysługiwała ściśle określona wierzytelność i z jakiego wynikała tytułu orz udowodnić jej

wymagalność. Po zbyciu wierzytelności dłużnik może bowiem nadal podnosić zarzuty przysługujące mu w stosunku do pierwotnego wierzyciela (art. 513 § 1 k.c.).

Na podstawie powołanego przepisu dłużnik może stawiać zarzuty dotyczące stosunku wewnętrznego między cedentem a cesjonariuszem, a w szczególności kwestionować prawidłowość *causae* przelewu, skoro bowiem skutkiem pierwotnego braku prawidłowej przyczyny umowy lub jej następczego upadku jest bezwzględna nieważność czynności prawnej, oddziaływająca *erga omnes*, to okoliczność ta może być przedmiotem zarzutu każdej osoby mającej interes prawny w stwierdzeniu tej nieważności, a więc, rzecz jasna, także dłużnika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 1998 r., sygn. akt III CKN 387/97). Zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie, przyjmuje się zgodnie, że w wyniku przelewu

w rozumieniu art. 509 k.c. przechodzi na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki wiązał go z dłużnikiem. Innymi słowy, stosunek zobowiązaniowy nie ulega zmianie, natomiast zmienia się osoba uczestnicząca w nim po stronie wierzyciela.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy w pierwszej kolejności odnieść się do zarzutu nieudowodnienia roszczenia powoda co do zasady z uwagi na fakt, iż umowa nr (...) została podpisana ze strony pożyczkodawcy przez osobę do tego nieuprawnioną. Z treści umowy pożyczki jasno wynika, iż osobami uprawnionymi do reprezentacji (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przy jej zawarciu byli J. I. - prezes zarządu oraz K. A. – członek zarządu (k. 6). Natomiast na samej umowie z dnia 25 września 2017 roku, podpisanej przez pozwaną w dniu 26 września 2017 roku, widnieje wyłącznie podpis K. K. (k.8v.). Z załączonych przez stronę powodową dokumentów nie można wywnioskować, iż osoba ta była uprawniona do reprezentacji pożyczkodawcy. Na żadnym etapie postępowania powódka nie odniosła się do powyższej okoliczności, a tym bardziej nie udowodniła umocowania podpisującej do zawarcia umowy zamiast osób wskazanych w jej treści. Z tych też względów Sąd uznał zarzut podniesiony przez stronę pozwaną, jak i występującą w niniejszej sprawie organizację pozarządową za zasadny.

Jednocześnie w ocenie Sądu brak jest podstaw do uwzględnienia roszczenia w zakresie przelanej pozwanej kwoty 3000 zł tytułem zwrotu nienależnego świadczenia bowiem powodowa Spółka nigdy nie sformułowała takiego roszczenia. Pomimo zgłoszenia zarzutu nieważności umowy w sprzeciwie powódka nie tylko nie odniosła się do kwestii ewentualnego umocowania osoby podpisującej, ani potwierdzenia jej czynności w imieniu pożyczkodawcy, ale również nie dokonała modyfikacji stanowiska w zakresie okoliczności faktycznych będących podstawą roszczenia. Przede wszystkim zaś umowa przelewu wierzytelności, z której powódka wywodzi swoją legitymację czynną nie obejmowała wierzytelności w tytule zwrotu nienależnego świadczenia, a jedynie z umowy pożyczki.

Powództwo podlegało zatem oddaleniu.

Przyjmując jednak nawet, iż K. K. była uprawniona do złożenia podpisu pod umową pożyczki bądź jej czynności uznać należy za potwierdzone przez pożyczkodawcę czynności „fałszywego pełnomocnika”, wskazać należy, iż powódka nie udowodniła dokonania wypowiedzenia umowy, a tym samym wymagalności wywodzonego z niej roszczenia. Umowa została zawarta na okres do dnia 17 kwietnia 2019 roku, a zatem jedynie skutecznie dokonane wypowiedzenie mogło spowodować jej wcześniejszą wymagalność. Pożyczkodawca w przypadku opóźnienia ze spłatą kwoty równej co najmniej dwóm pełnym ratom pożyczki, miał prawo wezwać pozwaną do zapłacenia zaległych rat lub ich części w terminie 7 dni od doręczenia wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy, a w przypadku braku zapłaty mógł wypowiedzieć umowę w terminie 14 dni od doręczenia wypowiedzenia. W piśmie procesowym datowanym na dzień 24 września 2018 roku pełnomocnik powódki podniósł, iż zgodnie z informacją przekazaną przez wierzyciela pierwotnego, roszczenie stało się wymagalne w dniu 3 kwietnia 2018 roku. Na poparcie powyższej okoliczności strona powodowa nie przedstawiła jednak żadnych dowodów. W żaden sposób nie uzasadniono, dlaczego to właśnie w tym dniu roszczenie miało stać się wymagalne. Przede wszystkim powód nie załączył do akt sprawy dokumentu mającego stanowić wypowiedzenie umowy pożyczki nr (...), brak jest także potwierdzenia nadania przesyłki z wypowiedzeniem, czy też odbioru takiego pisma przez B. P., jak wskazano wyżej. Z uwagi na powyższe Sąd uznał za zasadny zarzuty braku wymagalności i zarzut przedwczesności roszczenia wywiedzione w imieniu pozwanej przez organizację społeczną.

Okoliczności te Sąd zobowiązany był również wziąć pod uwagę z urzędu jako rzutujące na właściwe zastosowanie prawa materialnego.

Pozwana i działająca w jej imieniu Fundacja podniosły także szereg innych zarzutów. Podniesiono zarzut braku legitymacji czynnej powoda z uwagi na brak właściwej umowy cesji oraz załączenie niepodpisanego wydruku wykazu wierzytelności do Porozumienia nr 6 umowy ramowej cyklicznego przelewu wierzytelności, jak również zakwestionowano umocowanie osób występujących po stronie cedenta. Kolejnym zarzutem był zarzut nieudowodnienia roszczenia co do wysokości, z uwagi na nieprawidłowe wyliczenie kwot dochodzonych pozwem w tym prowizji, która to jest w wysokości zbyt wysokiej, przy przyjęciu, że doszło do wcześniejszego rozwiązania umowy pożyczki. Z ostrożności procesowej strona pozwana podniosła także zarzut stosowania w treści umowy pożyczki klauzul abuzywnych w zakresie postanowień odnoszących poza odsetkowych kosztów pożyczki, które to stanowić miały obejście przepisów o odsetkach maksymalnych.

Z uwagi na fakt, iż za zasadny uznany został zarówno zarzut nieudowodnienia istnienia dochodzonego roszczenia oraz jak i braku wymagalności i przedwczesności roszczenia, w ocenie Sądu odnoszenie się do wyżej opisanych zarzutów stało się bezprzedmiotowe.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zasądzając na rzecz pozwanej kwotę 917 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, na którą to składają kwoty: 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 900 zł wynagrodzenia pełnomocnika (§ 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 roku (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800 - obowiązującego na datę złożenia pozwu).

W tym stanie faktycznym należało orzec jak w sentencji.